

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXVII. Etiam per privilegium humanæ legis obligatio relaxatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

sive Ordinarius ille sit Cameracensis, sive Atrebatensis. Deinde ratio, quæ probat Ordinarium validè dispensare dum erratum est in nomine supplicantis, similiter probat ipsum validè dispensare dum erratum est in nomine ipsius Ordinarii. Quia sicut ibi, sic hic parum est de nomine, dum aliunde Ordinarius sufficienter intelligitur. Ita Salas, Amicus, Bonacina, Portellus, Pontius, Sanctarellus, & alii contra Sanchez, Perez, Villalobos, &c.

317 Collige 12°. statum aliquem, seu matrimonialem, seu Ecclesiasticum, mediante dispensatione, non facile assumendum. Si enim reverà non subsit causa Deo probata, verendum, ne dum status Ecclesiasticus vel matrimonialis, contra canonicas regulas, ipso inspirante conditas, assumitur, Spiritus sanctus, cujus regulæ temerè negliguntur, subtrahat grâtiâs, & benedictiones statui illi ritè obeundo necessarias.

318 Enimverò, sola utilitas aut necessitas Ecclesiæ, ex dictis præcedenti capite, causa est ad id sufficiens, Deoque probata. Se verò Ecclesiæ adeò utilem vel necessarium existimare, ut contra ordinarias Ecclesiæ regulas ad statum Ecclesiasticum dispensativè ascendere debeat, periculo præsumptionis non vacat; præsertim cum extraordinaria divinæ vocationis indicia necessaria sint, ut (non obstantibus ordinariis signis non vocationis, ob canonicum impedimentum, Ecclesiæ divinitus inspiratum) prudenter judicet se hic & nunc vocatum. Unde S. Bernardus (occasione ordinationis S. Malachie, ante ætatem tunc temporis requisitam) *Siquid (ait in vita Malach. c. 3.) præter Canonum formam processisse videtur, donandum sanè, tum zelo ordinantis, tum meritis ordinati. Ego verò nec in sancto redarguendum, nec usurpandum consulo ei qui sanctus non fuerit.*

319 Sed & ad statum matrimoniale, mediante dispensatione, contra Ecclesiasticas regulas licitè assumendum, non solum requiritur causa reverà sufficiens (de qua sibi homines sæpissimè blandiuntur) sed & tam multa ad validam dispensationem, juxta modernum Curie stylum, necessaria sunt, ut omnia rariùs verificentur, quàm multi putent; ac per consequens matrimonia illa sæpius Deo probata non sint. Quod & non rarè infaustus eorum exitus ostendit. Quæ omnia quisquis ad stateram justam appenderit, dicit fortassè cum Cantipratano l. 1. de Apib. c. 19. n. 9. *Quis sapiens erit, & sibi super dispensatione aliqua blandiatur?*

CAPUT XXXVII.

Etiâ per privilegium humanæ legis obligatio relaxatur.

320 **P**atet ex definitione privilegii: *Privilegium est constans & durabilis gratia, ali-*
Tom. II.

cui persona, vel partis Communitatis concessa, contra vel præter jus commune.

Dicitur 1°. *constans & durabilis gratia.* 321
Quia in eo differt à dispensatione, quod hæc regulariter fit ad unum, vel paucos actus, vel certè ad modicum tempus; privilegium autem ad plures actus, & ad multum tempus, in quo imitatur naturam legis. Nec mirum, quia est lex quædam privata. can. *privilegium* dist. 3.

Dicitur 2°. *alicui persona, vel parti Communitatis,* ad distinctionem legis communis, quæ toti Communitati fertur.

Dicitur 3°. *contra vel præter jus commune.* 323
Quia, ut benè Fagnanus ad cap. *olim* de verbor. signific. ubi scriptum est jus commune, à quo Princeps aliquem eximit, exemptio ista propriè est privilegium. Et ita sumitur in toto titulo de privilegiis. Patet ergo, per privilegium juris, seu legis communis, obligationem plerumque relaxari. Nec tamen privilegium semper est exemptio à jure communi: quia non semper supponit jus commune jam esse scriptum, sed aliquando ab initio conceditur, nondum scripto seu condito jure, seu lege communi, ut cum ab initio Princeps aliquibus concedit jus aliquod, quod non concedit omnibus. Ideò ergo privilegium non semper est contra, sed aliquando præter jus commune. Unde

Privilegium dividitur 1°. in privilegium 324
contra jus, & privilegium præter jus. Istud non derogat juri communi, & amplè est interpretandum. Illud verò derogat juri communi, ab eoque eximit alios præ aliis. Et ideò Doctores passim illud reputant odiosum (quia omnis recessus à jure communi, est odiosus. cap. 1. & 2. de fil. Præsb. l. 6. & cap. *cum dilecto* de consanguin. & affinit.) ac per consequens strictè interpretandum, juxta illud, *odia restringenda.* Quod tamen Sylvester, Tiraquellus, Suarez, & alii communiter dicunt non procedere in privilegiis, quæ contra jus concessa sunt in favorem causæ piæ, ut privilegium canonis *si quis suadente* in favorem Ordinis Clericalis, & privilegia Religiosorum, quæ privilegiatissima vocat noster Lezana consulto 40. n. 102. quia (præterquam quòd summa ratio est, quæ pro Religione facit. l. *sunt persona* ff. de relig. & sumpt. funer.) privilegia Religiosorum remuneratoria sunt, utpote Religionibus concessa, propter earum merita, seu obsequia spiritualia, reddita Ecclesiæ, ut Pontifices in Bullis suis sæpè declarant. Sunt igitur concessa in favorem causæ piæ: ideòque ampliari debent, tamquam favorabilia (cum favendum sit pietati) non restringi ut odiosa. Nisi cedant in præjudicium tertii: tunc enim odiosa censentur. Rota Romana divers. decis. 432. p. 1. Menochius de recuper. possess. remed. 4. n. 38. Si tamen verba privilegii sint clara, tunc fit lata eorum interpretatio, etiam in præjudicium tertii, quæ

tenens patitur verborum proprietas. Decius conf. 113. *viso tenore* n. 6. *verf. & idem*. Abbas ad cap. *olim* de verbor. signif. n. 4. *verf. & ex hoc*. Fagnanus ibidem num. 23. Si etiam privilegium fit in favorem cultus divini, latè interpretandum est in præjudicium tertii. Calderinus consil. 412. de privileg. Fagnanus loco citato n. 25. Si denique privilegium fit in præjudicium concedentis, contra ipsum latè est interpretandum. cap. *quia circa* de privileg.

325 2°. Privilegium dividitur in reale & personale. Personale est quod conceditur ratione personæ. Proinde cum persona extinguitur. Reg. 7. jur. in 6. Ipsam tamen personam sequitur & comitatur ubicumque fuerit. L. *in omnibus* ff. de reg. jur.

Reale est quod conceditur ratione rei à persona distinctæ, v. g. ratione dignitatis, vel officii, vel loci, &c. Idèd non extinguitur cum persona, sed transit ad hæredes, vel successores, duratque toto tempore quo durat res, ratione cujus conceditur. Reg. 68. jur. in 6. Si fit concessum ratione loci, extenditur ad omnes personas ibi existentes, etiam forenses, & extraneas. Fagnanus ad cap. *inter alia* de immunit. Eccles. n. 82. ex Bartolo, & Baldo.

326 Quòd si dubitetur, an privilegium reale sit, an personale, in casibus n. 324. enarratis (quibus latè est interpretandum) censeri debet reale. In aliis verò, in quibus strictè est interpretandum, censeri debet personale. Ita Doctores communiter.

327 3°. Dividitur in gratiosum, & remuneratorium. Gratiosum est quod conceditur merè gratis. Remuneratorium; quod conceditur ob merita, sive in remunerationem obsequiorum, &c. Quæ quidem remuneratoria concessio vel fieri potest ex debito justitiæ, vel ex debito gratitudinis & decenitiæ. Priori modo sunt strictè remuneratoria, sapiuntque naturam contractus onerosi, & sic revocantur ad conventionalia. Posteriori modo non sunt strictè remuneratoria, nec sapiunt naturam contractus, idèdque faciliùs revocari possunt.

328 4°. In conventionale & absolutum. Conventionaliale est quod conceditur ex pacto; servandum proinde ex justitiâ. Absolutum est quod sine pacto conceditur. Absoluta quidem revocari possunt; non verò conventionalia, nisi ex gravi causa ad publicum bonum pertinente. Doctores communiter ad cap. *qua in Ecclesiis* de Constitut. Unde quia privilegium concessum ex causa onerosâ transit in contractum, non potest per Principem revocari. Fagnanus ad cap. *ex epistola* de probat. n. 18. & ad cap. *relatum* ne Clerici, vel Monachi n. 24.

329 Pòndè ad Principem concedentem privilegium, ejus interpretatio pertinet. Fagnanus ad cap. *olim* de verbor. signif. n. 34. Quandocumque ergo obscura sunt verba pri-

viliorum à Papa concessorum, pro eorum interpretatione adeundus est Papa; nec licet in judiciis pro eorum interpretatione recurrere ad Metropolitanum, nec Episcopum, nec Conservatorem. Fagnanus ad cap. *sanè* 2. de offic. delegat. n. 49.

CAPUT XXXVIII.

Acquisitio & amissio privilegii.

PRivilegium acquiritur vel expressâ Principis concessione, vel consuetudine tacitè probatâ à Principe. Quæ, ut præscribat contra jus civile, debet esse continuata per decennium; ut contra jus canonicum, requiritur tempus 40. annorum. cap. *de quarta* & cap. *ad aures* de præscript. Ut contra privilegia Regularium, juxta eorum privilegia, requiritur spatium 60. annorum. Ut denique contra Romanam Ecclesiam, & jura Papæ reservata, requiritur tempus immemorabile, & plusquam centenarium. Authent. *quas actiones* Cod. de sacrosanct. Eccles. cap. *super quibusdam* §. *praterèa* de verb. signific.

Ut autem valeat concessum privilegium, debet innoscere, sufficienterque publicari: cum sit lex quædam privata. Imò ut valeat, effectumque fortiat, non solum debet esse notificatum privilegiato, sed & ab eo acceptatum per se, vel per procuratorem suum. Cum sit donatio quædam, quam donatarius scire debet & acceptare. Unde L. *qui absumi* ff. de acquir. possess. dicitur, libertatem non acquiri per rescriptum manumissionis, donec servus sciat & acceptet. De legitimitate idem dicitur in Authent. *quibus modis* nat. offic. §. *illud autem*. Idem de concessione beneficii cap. 1. de concess. præbend. in 6. *verf. ex parte*. Idem de jurisdictionio, seu jurisdictionis usu. Lege *barbarius* Cod. de officio Prætoris.

Valet quidem privilegium à Principe concessum ignorantibus, quantum est ex parte concedentis, nisi oppositum Princeps velit. Sa verbo *gratia* n. 23. Vasquez 1. 2. disp. 156. n. 33. Nec enim refert à quo privilegium impetratum sit, dummodò sit à Principe concessum. L. *universi* Cod. de precib. Imperat. offer. Valet (inquam) sive impetratum ad petitionem illius (pro quo conceditur) vel alterius pro eodem, cap. *si motu proprio* de præbend. in 6. sed non valet usus privilegii (ex parte privilegiati) nisi ab ipso acceptetur & cognoscatur per se, vel per alium, v. g. per procuratorem, cui res commissa est, vel (ut in Religionibus accidit) per eum à quo acceptatio dependet, v. g. per Generalem Religionis.

Et sic admitto (cum Sanchez, & pluribus aliis) eum qui per procuratorem in Curia Romana dispensationem petit super aliquo matrimonio impedimento, valide matri-